

זֶהַר הַשַּׁבָּת

פָּרָק י"ז
פְּרָשִׁיּוֹת
יְתָרוֹ - יַעֲקֹב

יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת

פֶּרֶק י"ז

אַל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ קנא
 הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי קנב
 אֶלְפִים אִמָּה קנב
 שֶׁבֶת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְהַיְחִיד קנב
 הוֹצֵאָה מְרֻשּׁוֹת לְרֻשׁוֹת קנג
 פֶּסֶק מָרֶן שֶׁר הַתּוֹרָה הַגְּר"ח קֵנִיבֶסְקִי קנג
 עֶרְכָּה שֶׁל שְׁעָה קנד

להזכירכם,

יְשֵׁנָה חִלּוּקָה נּוֹסֶפֶת לַג' סְעוּדוֹת שֶׁל שֶׁבֶת:

- שְׁמוֹנֵה פְּרָקִים [א-ח] לְסְעוּדָה הָרֵאשׁוֹנָה: זְפִים כז-פז.
- שְׁמוֹנֵה פְּרָקִים [ט-טז] לְסְעוּדָה הַשְּׁנִיָּה: זְפִים פה-קמ.
- שְׁמוֹנֵה פְּרָקִים [יז-כד] לְסְעוּדָה הַשְּׁלִישִׁית: זְפִים קמא-קצח.

אל יצא איש ממקומו (ח"ב ס"ג, ב)

בְּתוֹב אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מִמְּקוֹמוֹ. תַּנִּינָן, מֵהָהוּא מְקוֹם דְּאִתְחַזִּי לְמַהֲדָּ. וְרָזָא דְמַלְהָ דְכְּתִיב, (יחזקאל א) כְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ, וְדָא אִיהוּ מְקוֹם. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (שמות א) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אִתְּהָ עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא. אֲתֵר וְיִדְעָא קִרְיָנָ לִיה מְקוֹם דְּאִשְׁתַּמְדָּעָא יִקְרָא עֲלָאָה.

(ח"ב ר"ג, א)

בְּתוֹב (שמות טז) אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מֵהוּ מִמְּקוֹמוֹ. תַּנִּינָן, מִמְּקוֹמוֹ מֵהָהוּא אֲתֵר דְּאִתְחַזִּי לְמַהֲדָּ. וְרָזָא דְמַלְהָ, דְכְּתִיב, (יחזקאל א) כְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. וְדָא אִיהוּ מְקוֹם, וְדָא אִיהוּ רְזָא דְכְּתִיב, (שמות א) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אִתְּהָ עוֹמֵד עָלָיו. אֲתֵר וְיִדְעָא אִיהוּ לְעִילָא, וְקִרְיָנָ לִיה מְקוֹם, דְּאִשְׁתַּמְדָּעָא בִּיה יִקְרָא עֲלָאָה דְלְעִילָא. וּבְגִין כֵּךְ, אֲזַהֲרִיתָא לְכַר נִשׁ דְּהָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרָא קִדְיִשָּׁא דְלְעִילָא, דְלָא יִפּוֹק מִיַּנְיָה דְאִי (יפוק מפומיה מילולא דחז"ל) יִפּוֹק מִיַּנְיָה, קָא מְחַלְלֵ שְׁבִתָּא. בִּידוּי, בְּעִבְדִּתָּא. כְּמָה דְאֻקִּימָנָא. בְּרַגְלוּי, לְמַהֲדָּ לְכַר מִתְרִי אֲלִפִּין אֲמִין, כָּל אֲלִין חֲלוּלָא דְשְׁבִתָּא אִיהוּ.

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אֲתֵר יִקְרָא דְקִדְוֶשָׁה דָּא, דְּהָא מִיַּנְיָה לְכַר, אֲתֵר דְאֵלֵהִים אֲחֵרִים אִיהוּ. כְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד יְיָ דְלְעִילָא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד דְלִתְתָּא וְדָא אִיהוּ רְזָא דְעַטְרָא דְשְׁבִתָּא, בְּגִין כֵּךְ אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, כְּרוּךְ הוּא לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמִי עֲלִמִין.

אל יצא איש ממקומו

בְּתוֹב אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מִמְּקוֹמוֹ - שְׁנִינּוּ, מֵאוּתוֹ מְקוֹם שְׂרָאוּי לְלַפְתָּ, וְסוּד הַדְּבָר - שְׁפָתוֹב (יחזקאל א) כְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ, וְזַהוּ סוּד הַפְּתוּב, כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אִתְּהָ עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קִדְשׁ הוּא. מְקוֹם יְדוּעָ קוּרְאִים לוֹ מְקוֹם שְׁנוּדָע הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן.

בְּתוֹב (שמות טז) אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. מַה זֶה מִמְּקוֹמוֹ? שְׁנִינּוּ, מִמְּקוֹמוֹ - מֵאוּתוֹ מְקוֹם שְׂרָאוּי לְלַפְתָּ. וְסוּד הַדְּבָר - שְׁפָתוֹב (יחזקאל א) כְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. וְזַה מְקוֹם. וְזַהוּ סוּד הַפְּתוּב (שמות א) כִּי הִמְקוֹם אֲשֶׁר אִתְּהָ עוֹמֵד עָלָיו. מְקוֹם יְדוּעָ הוּא לְמַעְלָה, וְקוּרְאִים לוֹ מְקוֹם, שְׁנוּדָע בּוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן שְׁלַמְעֵלָה. וּמִשּׁוּם כֵּךְ אֲזַהֲרָה לְאָדָם, שְׁהֲרִי מִתְעַטֵּר בְּעַטְרָה קִדְוֶשָׁה שֶׁל מַעְלָה, שְׁלֹא יֵצֵא מִמֶּנּוּ. שְׂאָם (יצא מפיו דבור של חז"ל) יֵצֵא מִמֶּנּוּ, הוּא מְחַלְלֵ שְׁבִתָּא. בִּידוּ - בְּמַעֲשָׂה, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ. בְּרַגְלוֹ - לְלַכְתָּ מִחוּץ לְאֲלִפִּים אֲמָה. כָּל אֵלָה הֵם חֲלוּלֵ שְׁבִתָּא.

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, זֶהוּ מְקוֹם כְּבוֹד הַקִּדְוֶשָׁה הַזֶּה, שְׁהֲרִי מִמֶּנּוּ לְחוּץ הוּא מְקוֹם שֶׁל אֱלֹהִים אֲחֵרִים. כְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד ה' שְׁלַמְעֵלָה. מִמְּקוֹמוֹ - זֶה כְּבוֹד שְׁלַמְעֵלָה, וְזַהוּ סוּד שֶׁל עַטְרַת שְׁבִתָּא. וּמִשּׁוּם כֵּךְ, אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ. כְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

הנה מקום אתי

בְּתִיב (שמות 27) הנה מקום אתי, מקום אתי, ודאי דא איהו מקום טמיר וגניז, דלא אתיידע כלל. משמע דכתיב אתי, אתר דלא אתגליא, וקיימא טמירא, ודא איהו אתר עלאה לעילא לעילא, היכלא עלאה טמיר וגניז. אכל דא, איהו אתר לתתא כדקאמרן. ודא איהו מקום דאתפרש לעילא, ואתפרש לתתא, ובגין כך אל יצא איש ממקומו ביום השביעי.

אלפים אמה

ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים אמה וגו' (במדבר 34) הא אוקמוה באינון רזין עלאין. אכל אלפים באמה, דירתה תרין סטרין לכל סטר, ואיהי מתעטרא תדיר בתרין סטרין, בין לעילא בין לתתא. וסימנך שכינה לא שריא לבר מתחומא דאתחזי לה.

הנה מקום אתי

בתנוב, (שמות 27) הנה מקום אתי. מקום אתי, ודאי זהו מקום טמיר וגניז שלא נודע כלל. ממשמע שכתוב אתי - מקום שלא התגלה ועומד טמיר, וזהו מקום עליון למעלה למעלה, היכל עליון טמיר וגניז. אכל זהו מקום למטה, כפי שאמרנו. וזהו מקום שנופרד למעלה ונופרד למטה, ומשום כך אל יצא איש ממקומו ביום השביעי.

אלפים אמה

ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה וגו' (במדבר 34) הרי פרשוה באותם סודות עליונים. אכל אלפים באמה - שירשה שני צדדים לכל צד, והיא מתעטרת תמיד בשני צדדים, בין למעלה בין למטה. וסימנך - שכינה לא שורה מחוץ לתחום הראוי לה.

שבת ראש השנה והיחיד (תיקוני זוהר ס"ט, א)

בראשית ברי"ת א"ש, ברית דא צדיק, כל אתקרי, קשורא דכל אברין דגופא, ח' דאיהו תמניא יומין, אינון שעורא דשבת, דאיהו תרין אלפין אמין לכל סטר, לנטרא בהון אות שבת, כגוונא דא אינון תמניא יומין תחום לקבלא בהון אות ברית, ולנטרא ליה בהון, דלא אתעביד באות ברית חלול. **אמר** רבי אלעזר אבא יומא חד הוינא אזלי אנא ורבי יוסי, ואתא בריה דרב המנונא סבא מההוא עלמא, בדיוקנא דהאי עלמא ואודמו לן בארחה כגוונא דמתמר בתרין חמורין, ושאיילנא (נ"א ושאייל ל?) מאי את שבתותי תשמורו

שבת ראש השנה והיחיד

בראשית, ברי"ת א"ש, ברית זה צדיק שנקרא כל, הקשר של כל איברי הגוף, ח' שהיא שמונה ימים, הם שעור של שבת, שהיא אלפים אמות לכל צד, לשמור בהם אות שבת. כמו כן הם שמונה ימים, התחום לקבל בהם אות ברית ולשמור אותו בהם, שלא נעשה באות הברית חלול.

אמר רבי אלעזר: אבא, יום אחד הייתי הולך אני ורבי יוסי, ובא בנו של רב המנונא הזקן מאותו העולם בדמות של העולם הזה, והזדמן לנו בדרך כמו שמחמר עם שני חמורים, ושאלנו, מה זה את שבתתי תשמורו ומקדשי תיראו? ואמר הוא דברים

וּמִקְדָּשֵׁי יִתְרָאוֹ (ויקרא יט ג), וְאָמַר אִיהוּ מִלִּין שְׁפִירִין, אֲבָל עִם כָּל דָּא בְּעִינָא לְמִשְׁמַע מִפּוּמְדָּ, אָמַר לִיה בְּרִי בְּוֹדָא בְּרִית אִיהוּ שְׁקִיל לְשַׁבַּת, וּבְגִין דָּא (בראשית ברא שַׁבַּת וכו').

יָפִים, אֲבָל עִם כָּל זֶה רְצִינִי לְשִׁמְעַ מִפִּיָּךְ. אָמַר לוֹ: בְּנִי, וְדָאֵי שְׁבָרִית שְׁקוּלָה לְשַׁבַּת, וּמִשְׁוֹם זֶה (בראשית ברא שַׁבַּת וכו').

הוֹצֵאָה מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת (תיקוני זהר פ"ה, א)

יְצִיאוֹת הַשַּׁבַּת שְׁתִּים. אֵינּוֹן עֲקִירָה וְהַנְּחָה, דְּעָבִיד לֹון בְּבַת אַחַת, מָאֵן דְּאֶעְקֵר חֲפִץ מֵאַתְרֵיהּ וְאַנְחָ לִיה לְבַר מֵאַתְרֵיהּ וּמְרִשׁוֹתֶיהּ, כְּאֵלוֹ אֶעְקֵר אִילָנָא דְחִנִּי דְאִיהוּ אוֹת בְּרִית, וְאַנְחָ לִיה בְּרִשׁוֹ נּוֹכְרָאָה, מָאֵן דְּעָבִיד דָּא גְרִים דְּאֶעְקֵר נְשַׁמְתִּיהּ מִרְשׁוֹת דִּילָהּ, וְאַנְחָ לָהּ בְּרִשׁוֹ אַחְרָא דְאִיהִי מְרָה וּמְחֹול, וְדָא גְרַם לְיִשְׂרָאֵל דְּאַתְעֲקֵרוּ מֵאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, וְאַתְגְּלִיאוּ בְּאַרְעָא נּוֹכְרָאָה דְאִיהִי רְשׁוֹת הַרְבִּים, וְהָכִי אִיהוּ מָאֵן דְּאֶעִיל אוֹת בְּרִית קָדִישׁ דִּילִיה בְּרִשׁוֹ נּוֹכְרָאָה, שְׁבַתָּאֵי אִיהוּ טְחֹול חֲמִ"ה, אַתְתָּא בִישָׂא מְרָה, שְׁבַתָּאֵי עֲלִיה אַתְמַר (בראשית לז כד) וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִים, מִים אֵין בּוֹ אֲבָל נְחֻשִׁים וְעַקְרָבִים וְהַסְפָּד וְחֻשְׁכָּה וְעַרְפֵּל, וְחֻשְׁכָּה וְקַבְלָא, וְאִיהִי גְלוּתָא לְיִשְׂרָאֵל.

הוֹצֵאָה מִרְשׁוֹת לְרְשׁוֹת

יְצִיאוֹת הַשַּׁבַּת שְׁתִּים, הֵן עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוּשָׂה אוֹתָם בְּבַת אַחַת. מִי שְׁעוּקֵר חֲפִץ מִמְקוֹמוֹ וּמִנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ, כְּאֵלוֹ עֲקֵר אֶת עֵץ הַחַיִּים, שְׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה, מִי שְׁעוּשָׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם שְׁעוּקֵר נְשַׁמְתוֹ מִרְשׁוֹתָהּ וּמִנִּיחָהּ בְּרִשׁוֹת אַחְרָת, שְׁהִיא מְרָה וּטְחֹול, וְזֶה גְרַם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנֶעְקְרוּ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְגַלּוּ לְאַרְץ נְכַרְיָה, שְׁהִיא רְשׁוֹת הַרְבִּים, וְכֵן הוּא מִי שְׁמַכְנִים אוֹת בְּרִית קָדִישׁ שְׁלוֹ לְרִשׁוֹת נְכַרְיָה, שְׁבַתָּאֵי הוּא טְחֹול חֲמִ"ה, אֲשֶׁה רְעָה מְרָה, עַל שְׁבַתָּאֵי נְאֻמַר וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מִים, מִים אֵין בּוֹ אֲבָל נְחֻשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רְעַב וְצַמְאוֹן וְקִינָה וְהַסְפָּד וְחֻשְׁכָּה וְעַרְפֵּל, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל.

יום א' וישב לסדר "ויאמר צדקה ממנה" תשע"א לפ"ק פה אלעד ת"ו

לכבוד כ"ק האדמו"ר שליט"א, מזכה הרבים חד בדרא מניצוץ נשמת התנא הקדוש בוצינא קדישא הרשב"י זיע"א, אשר זכות הקונטרס "ערכה של שעה" ודאי יעזור להתקיים "בספרא דא יפקון מן גלוחא".

הנה, הזדעזעתי לשמוע מה שכתבו בעתון הנקרא של חרדים, בשם מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א שכביכול אמר ח"ו שאין לבחורים ללמוד זוה"ק ח"ו, וקמתי ועליתי ונכנסתי בקודש פנימה אל מרן שליט"א ושאלתי לפיו בזה"ל: נחרדתי לשמוע שכך הרב פסק!! וא"ל בזה"ל: הרבה דברים אומרים בשמי מה לך להתרגש ח"ו שאומר כך, אלא אדרבה מקובלני ממרן החזון איש זי"ע שאין ספר מוסר מעורר ומחזק כמו הזוה"ק, וחובה קדושה בפרט לבני תורה לעסוק בו, עכ"ל. ואמרתי לכתוב זאת למו"ר האדמו"ר כדי לחזק ידיו.

בברכת התורה אי"ש ב"ר ציון בוגנים מו"ץ פעה"ק אלעד ת"ו.

המשך "ערכה של שעה" מעמוד קמח

אמר הגאון הצדיק רבי שלמה בלוי זצ"ל בשם רבו החפץ חיים ז"ע, שעל למוד ספר הזהר אין שום הגבלה, כי רבו מדרשו, והיה החפץ חיים מעורר לכלם, שילמדו כל שבת את הזהר של אותה פרשה, ואפלו לבחורים (ר' יוסף בן שלמה מפוז'ן, הוספות בגין יוסף).

רבנו החזון איש זי"ע הורה לשואליו, ללמוד זהר כספר מוסר, ואף למד בעצמו עם בן אחותו הגאון רבי שמריהו גריינמן זכר צדיק לברכה. ובהודיענו את התבטא, כי בהקמות הוסתר ישנו סגיונות שלמות הקשות יותר מאלו שבנגלה, והיה מסביר, כי בשל כך נקראת חכמה זו 'חכמת הקבלה', שכן אין להבינה אלא בקבלה, איש כפי איש עד אליהו, או כפי שקבל מאליהו.

ובספר "מעשה איש" (עבודות על מנן הגאון הקדוש החזון איש זצ"ל) כתב כושמו: לשון הזהר הקדוש מעורר יותר מכל מאמרי חז"ל.

כשנשאל פעם מנן החזון איש זי"ע על ידי הגאון רבי שמואל הלוי ואונער שליט"א, באשר ללמוד ספר הזהר למי שלא הגיע לחכמה זו, השיב: "למען הלמוד אסור, אף כדי לדעת וראת אלקים, מתר ואף מצנה גדולה, שכן אין לה מאמרי חכמינו זכרונם לברכה, המלהיבים כל כך ליראה, כמו מאמרי הזהר הקדוש". וכשנכנס אליו פעם רבה של זכרון מאיר, הגאון רבי שמואל הלוי וואונג (בעל "שבט הלוי"), על השלחן היה מנח ספר הזהר וטול פריכה, הרב וואונג שהיה מקרב לרבנו, הגיב: "נראה שלומדים הרבה בספר זה... חיוף עלה על פניו הקדושות של רבנו. ואז שאל הרב וואונג: "מי היה רבו של הגר"א בקבלה?". למשמע השאלה השיב רבנו בנימות שאלה: "וכי אליהו הנביא הוא רבי רע?"... "אלו ידעו", הוסיף, "החסידים בדורו של הגר"א על כחו הגדול שבחכמה זו, לא היה פרויד להבנות שבין הכתות גדול כל כך..."

פעת זכינו שיתקיים בנו הבטחת הרשב"י על ידי אליהו הנביא זכור לטוב (תיקוני זוהר תיקון ו' דף כ"ד ע"א), שבדור האחרון כל ישראל יתאחדו בלימוד הזהר הקדוש, ספרדים חסידים וליטאים, שומעים לקול ה' חוצב להבות אש הנאמרים על ידי כל גדולי וקדושי הדורות, מהאריות ולתלמידיו, הרמח"ל, הגר"א ותלמידיו, הבעל שם טוב ותלמידיו, האור החיים הקדוש, החיד"א, הון איש חי, ותלמידיהם², רבי ישראל סלנטר, החפץ חיים, החזון איש, (ע"ז אור הזהר, בגדולי ישראל והזהר באריכות שהבאנו מלמעלה מאלף צדיקים קדושים וטהורים) ולומדים זהר הקדוש באהבה ובשמחה.

כ. בס"ד אנו מבורתא קדישא ספרדים ליטאים וחסידים ביחד מוציאים לאור מחדש את באורי הגר"א על התיקוני זוהר, יהי רצון שתפץ ה' בגדינו יצלית.

המשך בעמוד קסב